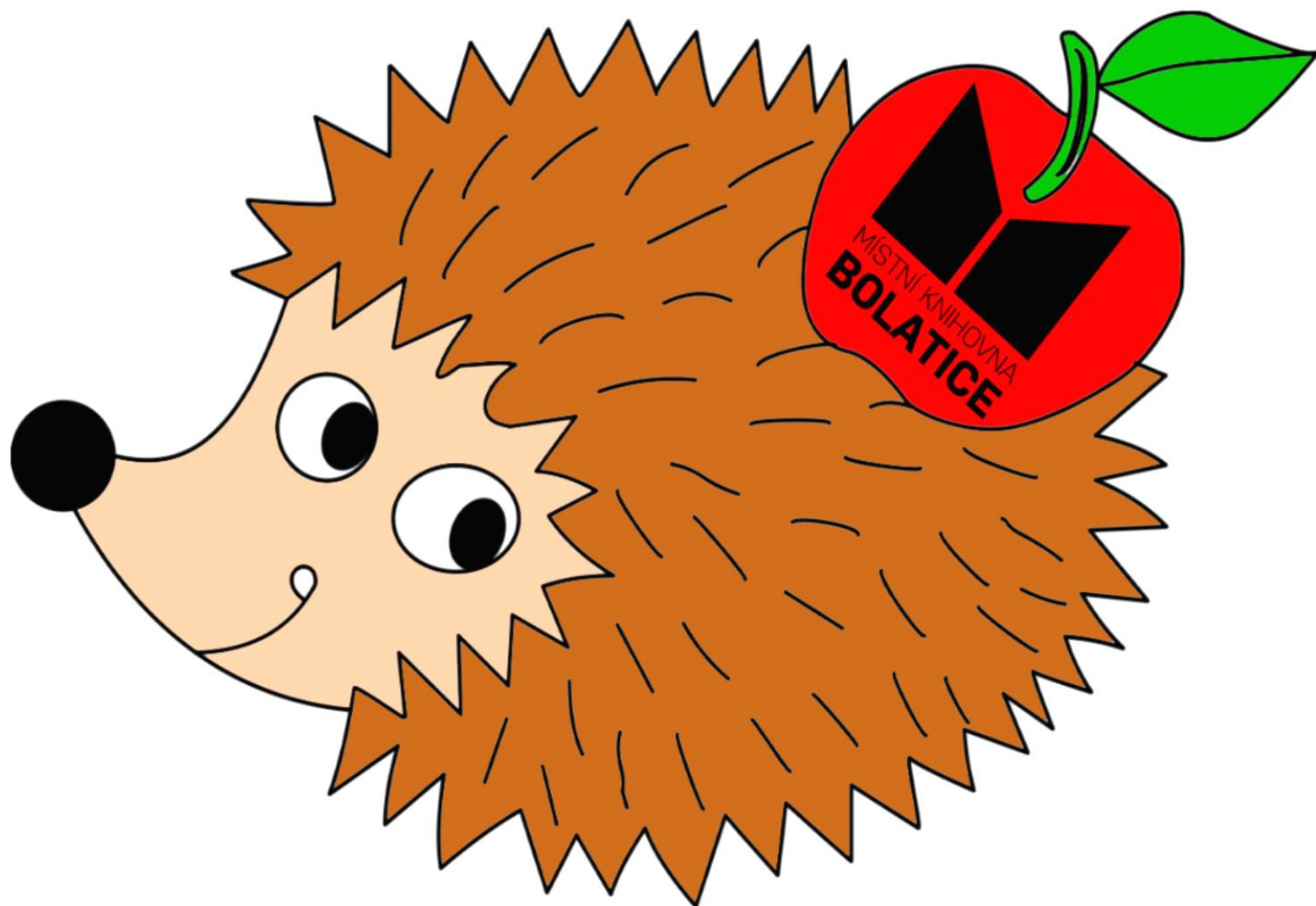

BAVNÍČEK

JEŽEČKA KNIŽNÍČKA

Opět zdravím všechny malé i velké zvědavce a knihomoly! ☺

Zde domov můj

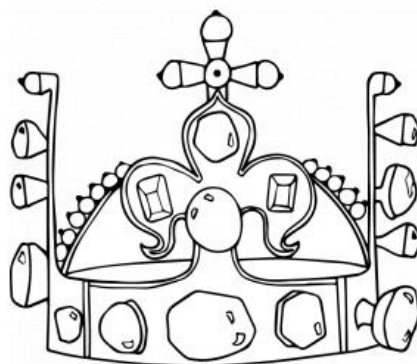

Zimní období se nám pomalu blíží ke konci. Přes zimu jsem trávil hodně času v knihovně, protože jak víš, je to moje oblíbené místo. Narazil jsem tady na velice zajímavou knížku o České republice a napadlo mě, co všechno vlastně víme o Česku? ☺ Tak jsem

pátral a rozhodl se o naší vlasti udělat zábavnou půlku desátého, jarního čísla Bavníčku. ☺

Řekneme si něco o vlajce a státních symbolech. Prozkoumáme spolu nejzajímavější místa České republiky - například nejvyšší horu nebo nejdelší řeku, určitě taky nesmí chybět české vynálezy a nápady!

Nesmíme také zapomínat, že nám jaro klepe na dveře, a proto jsem si pro tebe také samozřejmě připravil omalovánky, spojovačky, hlavolamy i hádanky. Můžeš si vyluštit křížovku, osmisměrku, přijít na správné odpovědi kvízu a najít rozdíly v obrázcích. ☺

Zazpíváme si spolu písničku, z jedné krásné české pohádky a snad se ti bude líbit i návod na výrobu slepičky z kartonu na vajíčka.

Doufám, že při čtení mého časopisu se pobavíš a dozvíš se třeba i něco zajímavého. Radostné čtení

Přeje

Váš

ježeček Knižníček

Státní symboly

Česká hymna, vlajka, znak - určitě už jsi tato slova alespoň jednou slyšel. My si teď povíme, co to přesně je a vyluštíme si tajenku.

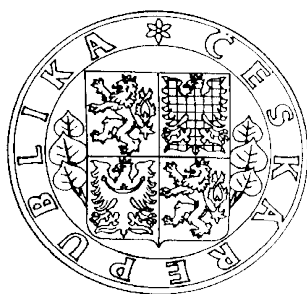
Státní symboly jsou předměty, které vycházejí z tradic státu a reprezentují ho.

Jedním z nejpoužívanějších státních symbolů je **velký státní znak**, který má pět barev: červenou, stříbrnou (bílou), zlatou (žlutou), modrou a černou. Jsou na něm dva druhy zvířat: lev a orlice. Znak představuje všechny územní části našeho státu: Čechy, Moravu a Slezsko.

Malý státní znak má tvar prostého štítu a představuje v červeném poli stříbrného lva. Ten lev však není jen tak ledajaký – má totiž dva ocasy! Je také vzpřímený a musí být vždy otočen správným směrem. Důležitou součástí znaku je i korunka na hlavě lva. Znak reprezentuje náš stát a prakticky se jeho prostřednictvím stvrzují státní rozhodnutí.

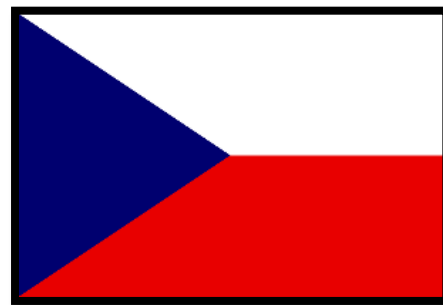
Prezidentská vlajka, nazývaná též jako **standarta**, je zvláštním druhem vlajky. Už z názvu je zřejmé, že je spojená s osobou prezidenta naší republiky. Vyvěšuje se tam, kde pobývá náš prezident a označuje dopravní prostředek používaný prezidentem republiky.

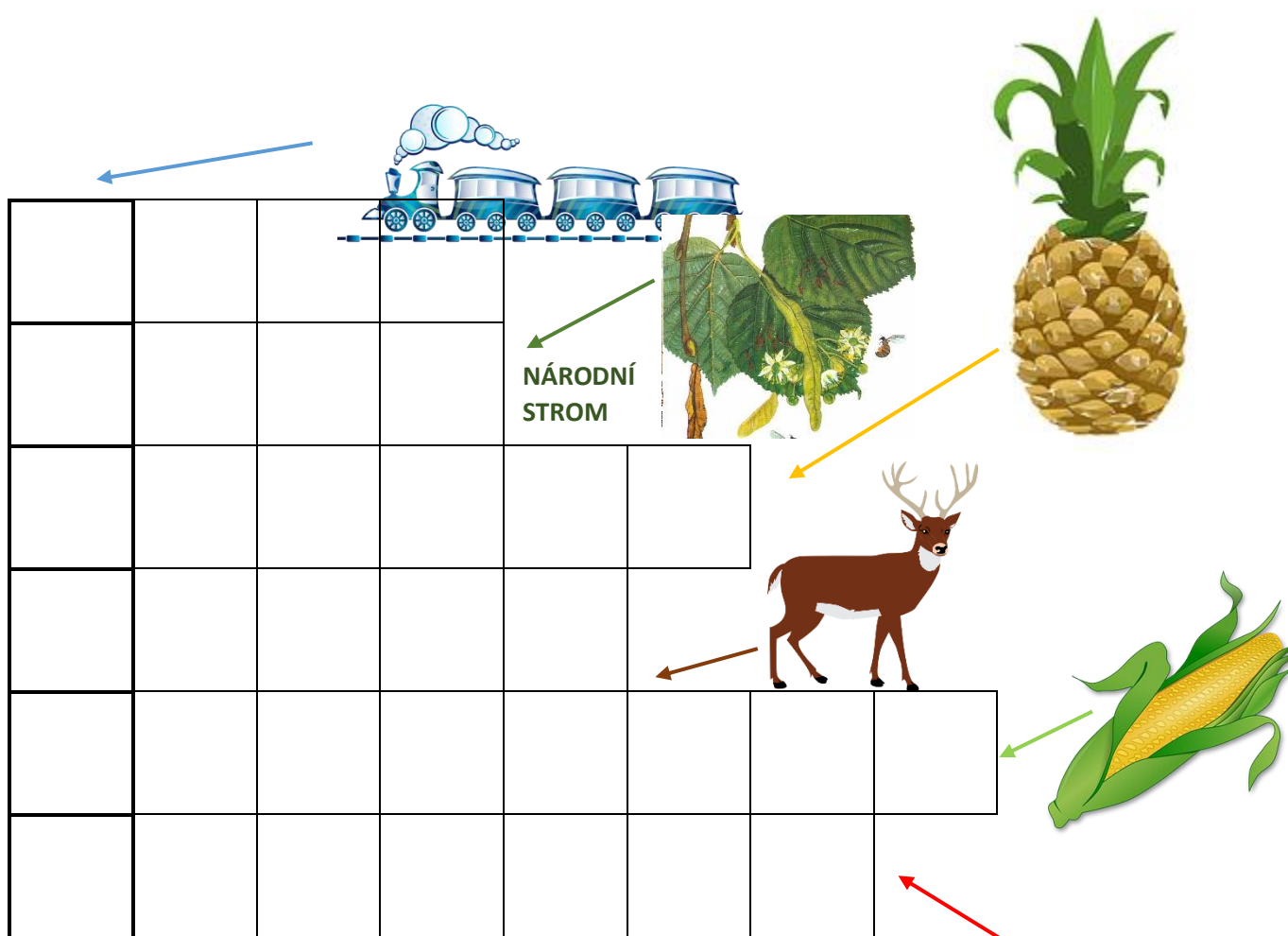
Státní pečeť používá prezident při podpisu významných mezinárodních smluv nebo při vydávání pověřovacích listin velvyslancům. Nejspíše byste ji mohli zahlédnout v televizi při záznamu nějaké takové události. Povinností prezidenta je pečetidlo opatrovat.

Státní hymna je zvláštní státní symbol – vnímáme ho totiž ušima. Státní hymna je vlastně velmi slavnostní skladba, která se hraje při významných příležitostech. Můžeme ji slyšet třeba o půlnoci ze Silvestra na Nový rok, před projevem prezidenta na státní svátek anebo při mezinárodních sportovních utkáních. Hymna nejčastěji oslavuje krásu země, národ, svobodu.

Vlajka je jedním z nejznámějších státních symbolů. Má tři barvy: bílou, červenou, modrou. Díky modrému klínu má neobvyklou podobu a je tak v Evropě ojedinělá. Vyvěšuje se při státních svátcích a výjimečných událostech. Označuje též budovy státních orgánů – třeba ministerstva nebo krajské úřady. Můžete ji vidět také při mezinárodních sportovních utkáních – například při mistrovství světa v ledním hokeji nebo třeba na olympiádě.

Tentokrát jsem v tajence ukryl jeden ze státních symbolů, přijdeš na to jaký? 😊

Správné odpovědi najdeš na zadní straně.

Znáš dobře Českou republiku? Vybarvi její území a přiřaď města k číslům.

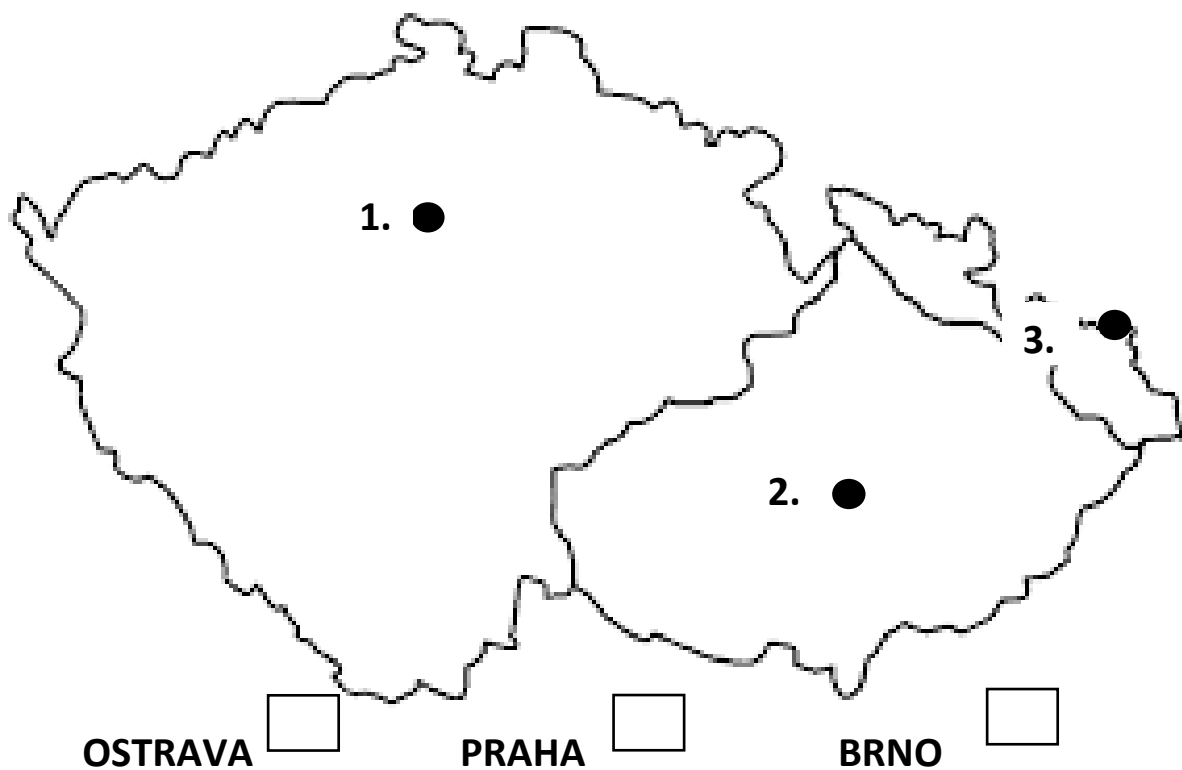
Čechy

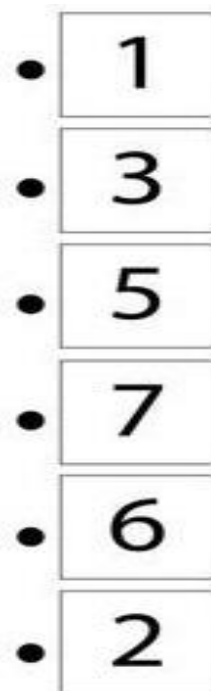
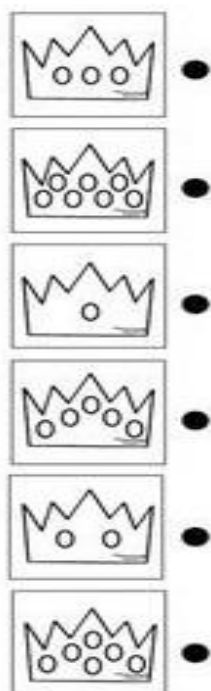
Morava

Slezsko

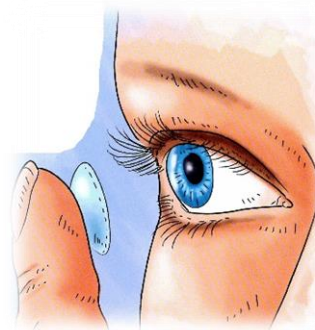
Spočítej diamanty na korunách a spoj se správným číslem.

České objevy a vynálezy

Kontaktní čočky

Když špatně vidíte, není to tragédie. Můžete nosit brýle, je tady ale i další vynález - kontaktní čočky. Nasazují se přímo do oka a nikdo nepozná, že je máte. Čočky musí být z oka vyjímány, existují různé typy. Historie kontaktních čoček je dlouhá. Za gelové čočky, které známe dnes, vděčí svět Čechu **Ottovi Wichterlemu**.

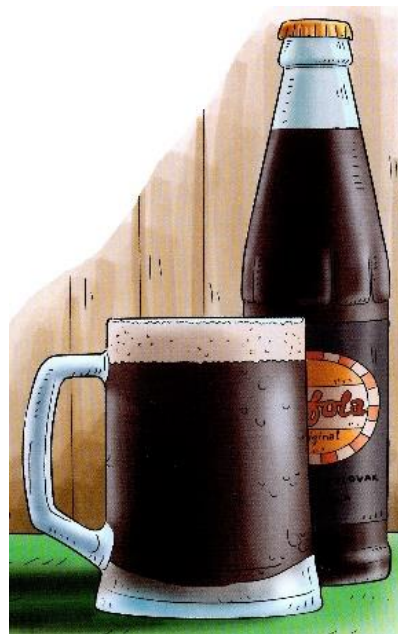
Lodní šroub

Je to důležitá část lodi, rotováním vyrábí sílu, která ji pohání. Čech **Josef Ressel** přišel s vynálezem – loď, která byla poháněna parním strojem za použití rotujícího lodního šroubu. Zažádal o patent a sestrojil parník, který se jmenoval **Civetta**. Lodní šroub se začal používat v druhé polovině 19. století a používá se dodnes.

Kofola

V opavském podniku **Galena** se začal míchat sladkokyselý sirup **Kofo**, který se stal základem nápoje Kofola. Firmu potom koupila krnovská společnost Santa nápoje. Oživilo tento nápoj a přinesli také řadu vtipných reklam. Zlidověl jejich slogan „**Když ji miluješ, není co řešit.**“

Slovo robot

Robot je stroj, který pracuje sám, jen je řízen pomocí nějakých senzorů či čidel, která mu umožňují vnímat okolí. Označení robot se užívá po celém světě, vzniklo však v Československu. Možná, když ho slyšíte, vybavíte si slovo robota, což je těžká práce. Slovo použil Karel Čapek ve své divadelní hře R.U.R., která je o robotech. Slovo robot vymyslel jeho starší bratr **Josef Čapek**.

Kostkový cukr

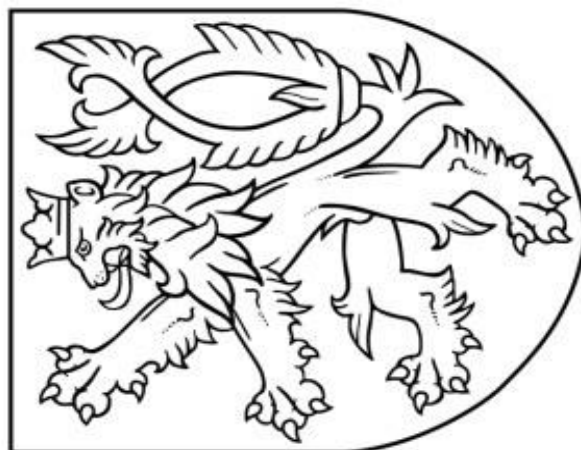
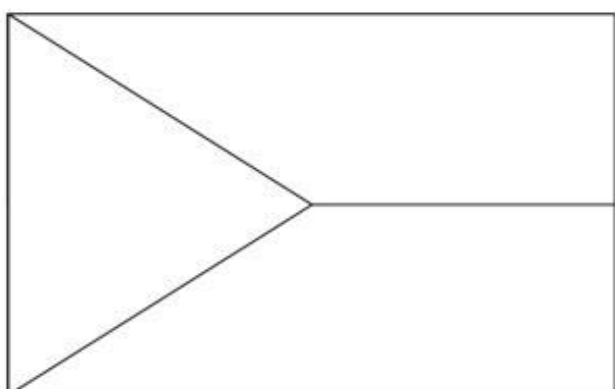
Sladíte čaj? A dáváte si do něj cukr po lžičkách nebo radši kostky? A víte, že taková první kostka cukru vznikla v Českých zemích? Přesně v Dačicích v 19. století. V továrně bratrů Grebnerových pracoval jako ředitel Jakub Kryštof Rád. Vytvořil lis na cukr, který vykrajoval pravidelné kostky cukru, protože se dříve cukr uchovával ve velkých a tvrdých kusech, z nichž se uřezávaly kousky. Svůj vynález si nechal patentovat a od té doby házíme do kávy nebo čaje kostky.

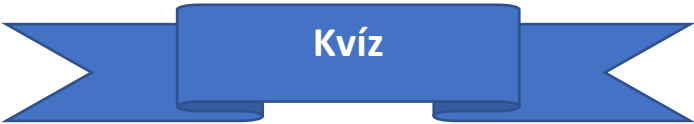
Krevní skupiny

Máme čtyři krevní skupiny: A, B, AB, 0. To je velmi důležité, člověk by měl znát svou krevní skupinu. Je totiž možné člověku dodat krev, pokud mu chybí. V roce 1907 český lékař **Jan Jánský** zjistil, že jsou čtyři skupiny a začal vysvětlovat, že je možné lidem při úrazu doplnit krev. Musí mít ale stejnou skupinu. Dárcům se dokonce uděluje medaile pojmenovaná podle Jana Jánského. Díky tomuto objevu a díky krvi dobrovolníků lze totiž lidem často zachránit život.

Vybarvi obrázky podle návodu.

	1
	2
	3
	4
	5
	6
	7
	8
	9

Kvíz

1. Jaká je nejdelší řeka v České republice?

- a) Vltava
- b) Labe
- c) Morava

2. Kolik má ČR obyvatel?

- a) 10,5 milionů
- b) 207,5 milionů
- c) 94 milionů

3. Jaká je nevyšší hora ČR?

- a) Lysá hora
- b) Praděd
- c) Sněžka

4. Jaké je hlavní město ČR?

- a) Brno
- b) Praha
- c) Plzeň

5. Jaká je měna v ČR?

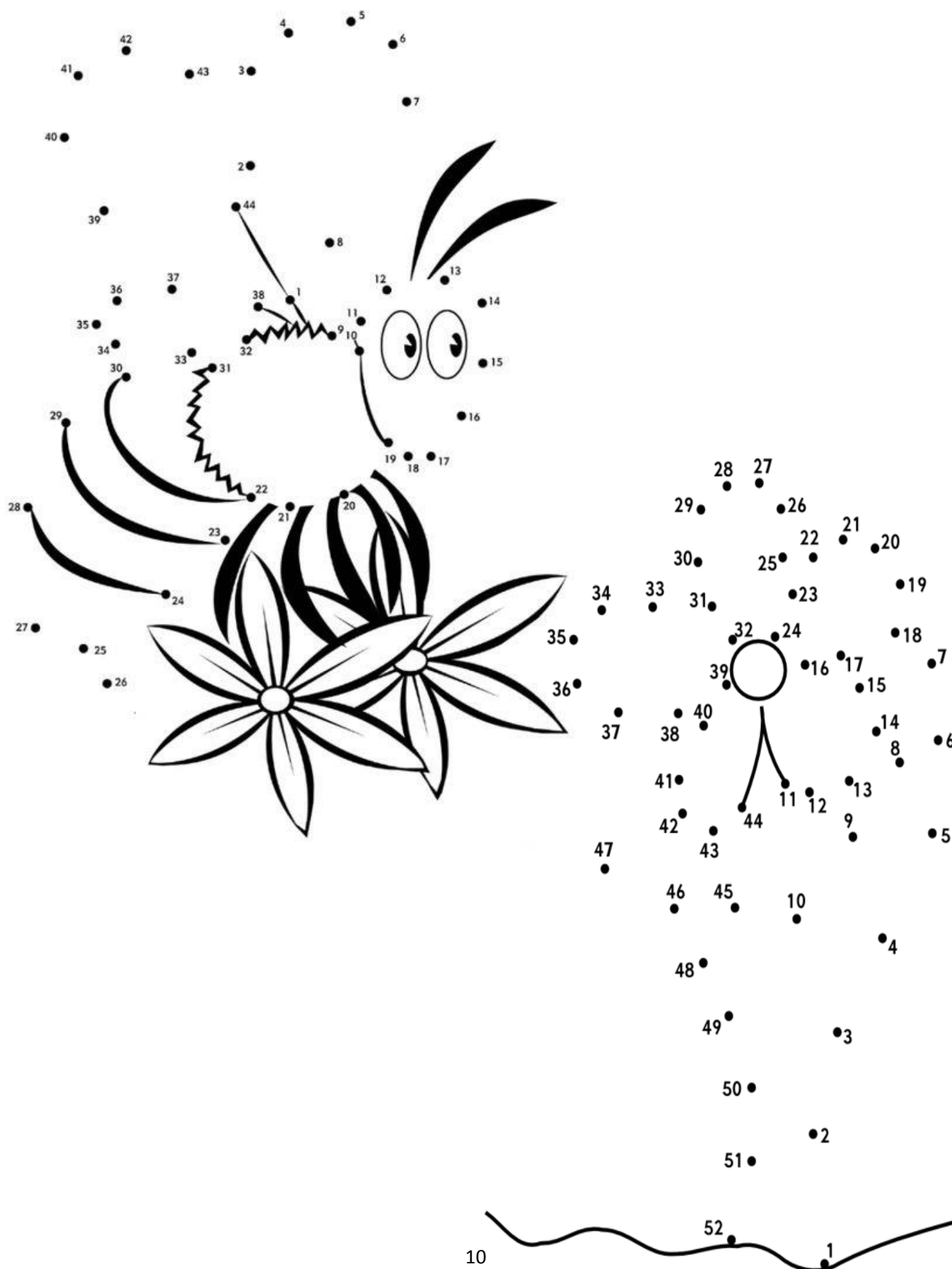
- a) 1 euro
- b) 1 česká koruna (Kč)
- c) 1 dolar

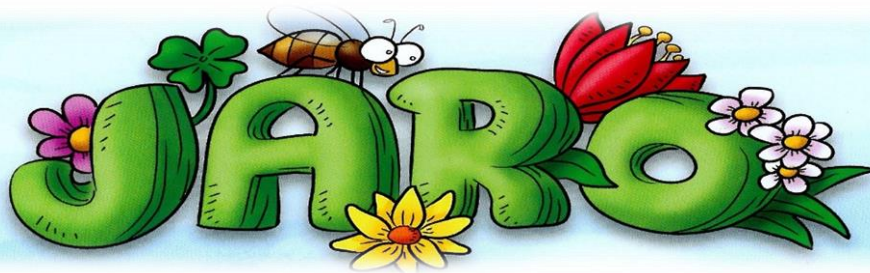
6. Kdo je prezident ČR

- a) Karel Gott
- b) Santa Claus
- c) Miloš Zeman

Správné odpovědi najdeš na zadní straně.

Vrtá ti hlavou, co je to za obrázek? Tak pospojuj čísla, jak jdou za sebou, a uvidíš!

Jaro nám začíná 21. března a trvá tři měsíce, proto si řekneme pranostiky a pořekadla, která souvisí s těmito měsíci.

Březen

Březen - za kamna vlezem.

Březnové slunce má krátké ruce.

O svatém Tomáši sníh bředne na kaši.

Je-li v březnu dešťů mnoho, neúroda je pak z toho.

Svatý Josef s tváří milou, končí zimu s plnou silou.

Duben

V březnu prach a v dubnu bláto – sedlákovi roste zlato.

Na svatého Marka – brambor plná jamka.

Hrom v dubnu – dobrá novina, mráz květů více nepostírá.

Svatý Rudolf a svatý Jiří časy smíří.

Květen

Deštivý květen – žíznivý říjen.

Roj, který se v máji rojí, za plný vůz sena stojí.

V květnu-li hrom se ozývá, v červnu zřídka mrholivá

Máj, máj, máj, vyženeme krávy v háj.

Najdi pět rozdílů ☺

Hádky

♣ Lampy svítí, vlaky jedou, stroje předou, hrají kina, za to může?

♣ Sestra černá, bratr bílý, každý vládne světu chvíli.
Kdo je to?

♣ Které strniště se kosí každý den?

♣ Běží, běží, běží had, vždycky vpřed a nikdy vzad. Ocas v horách nahoře, hlavou míří do moře. Co je to?

♣ Tam, kde stojí, lidé mohou přejít řeku suchou nohou. Už jsem o něm řekl dost – je to přece!

♣ Zelená jsem, tráva nejsem, oranžová jsem, pomeranč nejsem, tvrdá jsem, kost nejsem, sladká jsem, med nejsem.
Jsem

♣ Klobouček má červený, sukýnku bílou, šla by na bál, ale má, chudinka, jen jednu nohu křivou.
Co je to?.....

Pomůžeš slepičce najít koš s velikonočními vajíčky? Najdeš správnou cestu v labyrintu?

Vyškrtej slova v osmisměrce a objev, co se v ní skrývá ☺

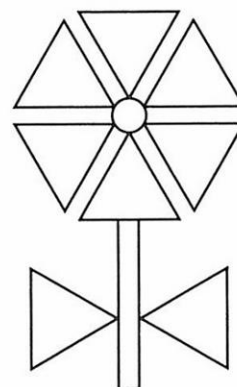
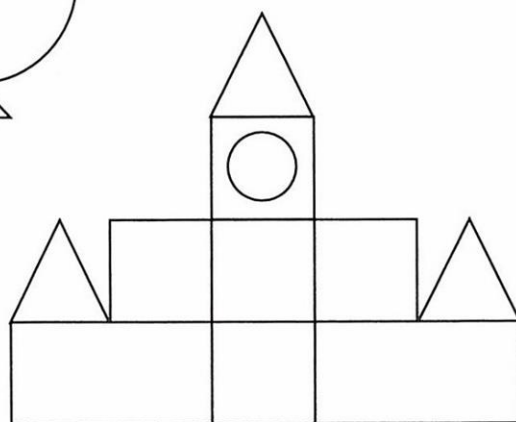
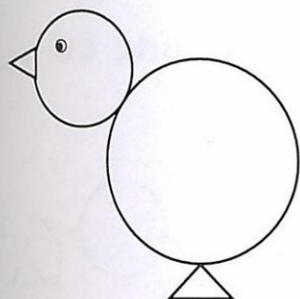
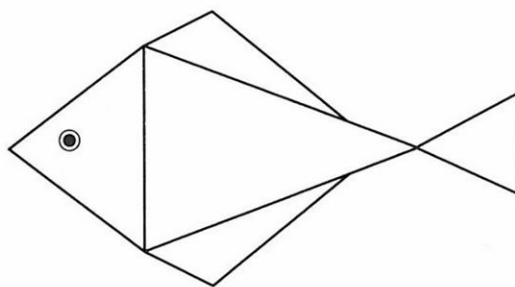
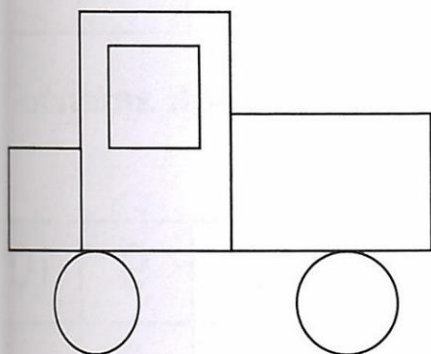
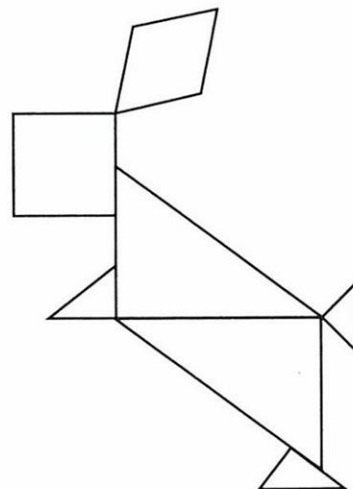
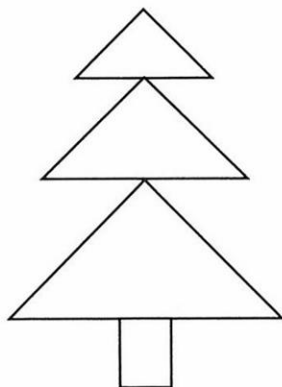
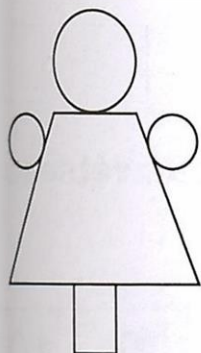
H	A	T	O	P	P	A	L	E	Č	V
R	O	O	K	R	A	S	A	V	E	C
A	B	U	L	K	A	O	C	E	L	K
D	R	L	S	A	N	A	C	E	E	A
I	J	E	S	K	Y	N	Ě	H	D	Í
Š	R	C	S	A	A	T	A	P	Í	S
T	Z	E	L	E	N	I	N	A	N	O
Ě	T	Š	I	N	H	O	L	D	I	B

bidlo, bosí, bulka, čeledín, houska, hradiště, jeskyně, klec, krasavec, ohniště, potah, sanace, sípat, teskno, toulec, treska, včela, zelenina

Správné odpovědi najdeš na zadní straně.

Vybarvi ○ - žlutě, □ - modře, ▭ - červeně, △ - zeleně,
 ▭ - oranžově a ◇ - hnědě.

1. V každém řádku najdi slova, která obsahují písmena předepsaná na začátku řádku.

lu

slunce ráno kráva paluba

no

nepřítel noha panenka ponocný

ku

pulec kuře kolovrat nákup

li

list letadlo pelikán knížka

2. Kolik mají tato slova písmen? Správnou odpověď napiš do rámečku.

luk

kočka

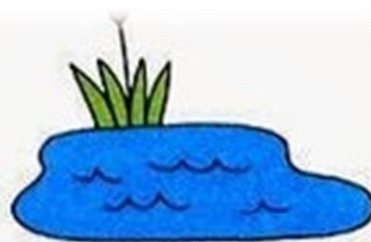
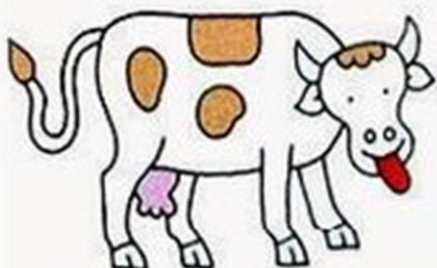
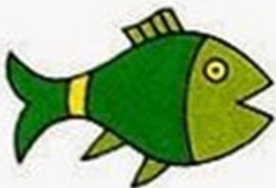
brouk

pravítko

slunce

veverka

Víš, kde kdo bydlí? Spoj ty správné dvojice 😊

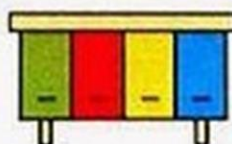

V RYBNÍKU

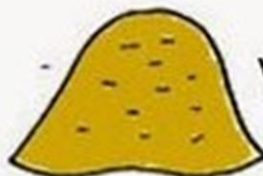

V HNÍZDĚ

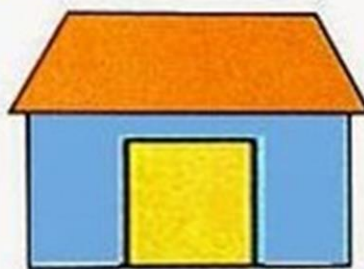
V BOUDĚ

V ÚLU

V MRAVENIŠTI

VE CHLÉVĚ

NA KOMÍNĚ

Víte, že...?

Nejvyšší horou České republiky je Sněžka. Měří 1603,3 metru a nachází se ve východní části pohoří Krkonoše.

Nejdelší řeka v České republice je Vltava. Její celková délka je 433 kilometrů. Je páteří celého říčního systému České republiky. Vltava pramení na Šumavě a nalezneme na ní několik přehrad, které jsou: Lipno, Orlík, Kamýk, Slapy, Štěchovice a Vrané nad Vltavou.

Hlávka Ř je typická pro češtinu jako pro jediný jazyk na světě, žádná jiná řeč Ř neobsahuje. Naučit se říkat správně Ř je někdy problém i pro samotné Čechy. Cizinci se to naučí málokdy, a proto je podle toho dobře poznáme.

Vepřo knedlo zelo. Kdo by neznal český národní pokrm. Toto jídlo je s Českou republikou spojené jako žádné jiné. Začalo se vařit až v 19. století, kde ho v Praze nabízel jistý hostinský. Podobně se připravují vepřové výpečky či bůčků. Zajímavá je historie knedlíků – jako národní jídlo si je přivlastňují Češi, Němci i Rakušané.

Český atlet **Emil Zátopek** je legenda českého sportu. Byl prvním mužem, který uběhl trať dlouhou 10 kilometrů za méně než 29 minut. Celkem vytvořil 13 světových rekordů v běhu na různě dlouhých tratích.

Více v knize: **Česká republika: 100 nej zajímavostí pro zvědavé kluky a holky.**

Udělej si sám velikonoční slepičky

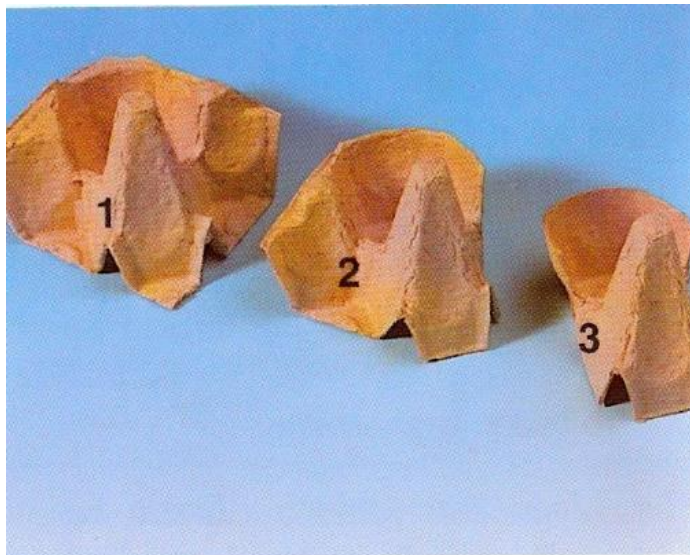
Slepičky a barevná vajíčka patří k tradičním velikonočním symbolům. Taková slepička se nám může výborně hodit jako stojánek na vajíčka. Možná by se k ní mohl připojit i pyšný kohout s barevným peřím.

Materiál:

- přenosný karton na vajíčka (6 vajec)
- bílá barva
- červená a žlutá mechová guma (popř. barevná čtvrtka papíru)
- bílá nebo barevná peříčka
- štětec
- oči – lze také vyrobit z papíru nebo přímo namalovat
- nůžky a univerzální lepidlo

Postup:

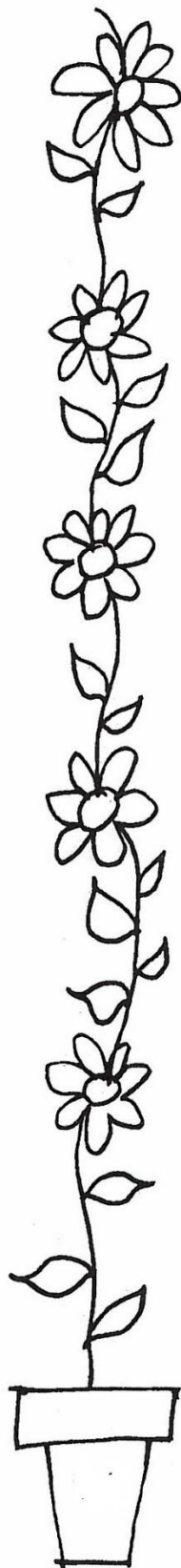
Z přenosného kartonu na šest vajec vyrobíte dvě slepičky. K jedné slepičce potřebujete vyvýšenou část kartonu s kulatou mističkou, do níž pak vajíčko položíte. Dříve, než začnete pracovat, odstraňte víko přenosky a odstříhněte její pravý nebo levý roh (viz obr. 1) Jeho přední část zarovnejte a přečnávající části odstříhněte také vpravo a vlevo (viz obr. 2 - 3). Tím jste vytvořili tělo jedné slepičky. Tu natřete dvakrát bílou krycí barvou. Z tenké mechové gummy nebo papíru udělejte slepičce hřebínek a zobáček a přilepte je. K zobáčku připevněte lalůčky a slepičce nalepte nebo namalujte oči. Pak už jen zbývá připevnit po stranách tělíčka a vzadu bílá nebo barevná peříčka. Do stojánku položte barevné vajíčko a slepička je hotová ☺.

Písnička

Dělání, dělání

hudba: Jaroslav Uhlíř text: Zdeněk Svěrák
zpívali: Ivana Andrlová, Jan Čenský

Music score for the song "Dělání, dělání". The score is written in treble clef with a key signature of three sharps (F#, C#, G#) and a common time signature (C). The lyrics are in Czech. The score includes a main melody and a reference melody (Ref.).

Chorus lyrics:

Když máš srd-ce zjhlé, když máš po-tí-že,____
tak dej cih-lu k cihle, těs-to do dí-že.
U-peč tře-ba chle-ba, po-stav tře-ba zeď,
žal se krás-ně vstřebá, zač-ni s tím hned teď,
zač-ni s tím hned teď.
Ref. Dě - lá - ní,____ dě - lá - ní____
Dě - lá - ní,____ dě - lá - ní____
všech-ny smut-ky za-há-ní,____ dě-lá-ní,____
to nám ú-směv za-chrá-ní,____ dě-lá-ní,____
dě-lá-ní____ je lék. dě-lá-ní____ je lék.

Použité zdroje

Textová část:

Křišťanová, Dita. *Česká republika. 100 nej zajímavostí pro zvědavé kluky a holky*. SUN, s.r.o. 2018. 126 s. ISBN: 978-80-7567-282-7

Felix, Jiří. Hísek, Květoslav. *Naší přírodou krok za krokem*, Albatros Praha, 1978, 1995. 208 a 204 s. ISBN 80-00-00264-7

Janovec, Ladislav. *Český rok – lidové zvyky a tradice nejen pro děti*. SUN, s.r.o. 2018. 124 a 129 s. ISBN: 978-80-7567-319.

Kopecká, Zuzana. *Hádky od srdíčka*. 5.vyd.Brno:Schneider,1997., ISBN 80-85796-22-8.

Praktická část:

Pinterest - celosvětový katalog nápadů [online]. [cit. 2019-01-21]. Dostupné z:

<https://cz.pinterest.com/>

Hádky pro předškoláky od 5-6 let. 1. vydání. Praha: SVOJTKA 2012. 114 s. ISBN 978-80-7352-335-0

SUCHÝ, Ondřej. *Písničky z pohádek a dětských filmů 1. díl*. G + W. 1997. 124 s. ISBN: M-706509-06-8

Obrázková část

Pinterest - celosvětový katalog nápadů [online]. [cit. 2019-01-21]. Dostupné z:

<https://cz.pinterest.com/>

Pixabay [online]. [cit. 2019-01-20]. Dostupné z: <https://pixabay.com/>

Janovec, Ladislav. *Český rok – lidové zvyky a tradice nejen pro děti*. SUN, s.r.o. 2018. 124 a 129 s. ISBN: 978-80-7567-319.

Křišťanová, Dita. *Česká republika. 100 nej zajímavostí pro zvědavé kluky a holky*. SUN, s.r.o. 2018. 126 s. ISBN: 978-80-7567-282-7

Hádky pro předškoláky od 5-6 let. 1. vydání. Praha: SVOJTKA 2012. 114 s. ISBN 978-80-7352-335-0

Správné odpovědi

Tajenka: vlajka

Str. 5: 1. Praha, 2. Brno, 3. Ostrava

STR 5: 1 koruna 3, 2. koruna 7, 3 koruna 1, 4 koruna 5, 5 koruna 2, 6 koruna 6

Kvíz: 1. a, 2. a, 3. c, 4. b, 5. b, 6. c

Hádky str. 13: 1. elektřina, 2. den a noc, 3. vousy, 4. řeka, 5. most, 6. mrkev, 7. muchomůrka

Osmisměrka: Praha

Str 15: 1. lu – slunce, paluba, no – noha, ponocný, ku – kuře, nákup, li – list, pelikán

2. luk: 3, kočka: 5, brouk: 5, pravítko: 8, slunce: 6, veverka: 7

Stra. 18: mravenec – mraveniště, ptáček – v hnízdě, ryba – v rybníku, pejsek – v boudě, kravička- ve chlévě, čáp – na komíně, včelka – v úlu

Připravily: *Obsahová úprava:* Klára Korpasová

Formátová úprava a osmisměrka: Mgr. Jana Štěpáníková